

RAPORTUL CNE PRIVIND REZULTATELE MONITORIZĂRII DREPTULUI LA EDUCAȚIE (septembrie – octombrie 2013)

Republica Moldova a ratificat *Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului* la 12 decembrie 1990, iar prin acest document statul s-a angajat să protejeze copii și să asigure respectarea drepturilor lor fundamentale, printre care se numără și *Dreptul la educație și informare*.

În perioada 3 septembrie – 10 octombrie misiunea membrilor CNE a fost de a monitoriza respectarea Dreptului la educație și condițiile organizării acestuia în instituțiile de învățământ.

Consiliul Național al Elevilor este format din 32 de membri, elevi de diferite vârste din diferite regiuni ale Republicii Moldova. Raportul dat, este un produs de muncă comună a acestor membri.

Pentru monitorizare membrii CNE s-au ghidat de articolele 28 și 29 din *Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului*, fiecare din ele având mai multe subpuncte care specifică pașii concreți care trebuie să fie respectați atât de stat, cât și de conducerea instituției de învățământ.

Raportul dat conține constatări, concluzii și recomandări, elaborate de membrii CNE la 2 compartimente, și anume: accesul la educație și capacitatea instituției de învățământ de organizare a procesului educațional.

Raportul este predestinat spre atenția Ministerului Educației Republicii Moldova, dar va fi publicat în acces liber pentru orice persoană sau instituție interesată.

I. Accesul la educație

Constatări:

- Mulți copii nu merg la școală pentru că familiile lor au probleme financiare și nu le pot achita taxele pentru: închirierea manualelor, efectuarea lucrărilor de reparație, procurarea inventarului sportiv și alte cheltuieli legate de școală.
- Elevii din mediul rural sunt mai limitați în accesul la educație: există o singură școală cu ciclul primar, în cel mai bun caz și gimnazial; nu există suficiente cadre didactice.
- Mulți copii din mediul rural sunt nevoiți să se trezească foarte devreme ca să reușească la ore și să absenteze la ultima oră ca să reușească la transportul ce-l duce spre casă.
- Relațiile personale dintre părinți și profesor se răsfrâng negativ asupra elevului.
- Este prezentă violența între copii, ceea ce îi determină pe unii dintre ei să nu frecventeze școala din frica de a fi înjosiți, bătuți sau intimidați.
- O parte dintre copiii de altă etnie, cu dizabilități sau cu altă religie nu frecventează școala.
- Colectarea sumelor ilegale de bani (pentru fondul școlii) de la elevi pentru satisfacerea nevoilor școlii împiedică unii copii să frecventeze școala pentru că ei nu pot să ofere aceste sume de bani.
- În majoritatea școlilor este prezent abandonul școlar. De cele mai multe ori este vorba despre copii din familii social-vulnerabile sau copii a căror părinți sunt plecați peste hotare;

Recomandări:

- Micșorarea prețurilor manualelor și a altor materiale școlare pentru copiii din familiile social-vulnerabile.
- Formarea și realizarea unor cursuri obligatorii pentru pedagogi în domeniul: „Antidiscriminarea și Nonviolența față de elevi”.
- Coordonarea graficului rutelor interurbane cu orarul școlilor în scopul organizării eficiente procesului educațional.
- Interzicerea colectării ilegale a resurselor financiare.
- Elaborarea strategiilor predestinate familiilor social-vulnerabile în vederea integrării copiilor în procesul educațional.

II. Condiția fizică a școlii

Constatări:

- Marea parte a școlilor nu sunt acomodate pentru copiii cu necesități speciale.
- Majoritatea WC-urilor instituțiilor de învățământ sunt situate în afara clădirii, ceea ce în perioada de iarnă cauzează incomodități, iar drept consecință poate duce și la probleme de sănătate.
- În majoritatea instituțiilor nu sunt suficiente materiale didactice. Iar starea actuală a celor prezente este una deplorabilă și învechită.
- Unele instituții de învățământ nu au săli de informatică dotate cu echipament respectiv. Majoritatea școlilor ce au cabinete respective, au un echipament învechit, ce nu corespunde cerințelor. Raportul elevi per calculator este în medie de circa 3 la 1, ceea ce generează imposibilitatea însușirii activității practice în cadrul orelor.
- Majoritatea instituțiilor de învățământ au biblioteci, însă în mare parte acestea nu au un fond de carte suficient pentru a satisface necesitățile elevilor, iar cărțile deja existente în biblioteci sînt scrise în grafie chirilică.
- Nu toate instituțiile de învățământ au sală de sport. O parte dintre cele existente sunt în stare deplorabilă, lipsește inventarul sportiv și vestiarul. În anumite instituții, sălile de sport sînt renovate, însă nu sînt folosite cu pretextul de a nu fi deteriorate.
- În majoritatea instituțiilor utilajele din laboratoare sunt învechite, deteriorate sau lipsesc. Unii reactivi au termenul de valabilitate expirat, dar acesta nu se consideră un impediment în folosirea lor pentru lucrări de laborator.
- În multe școli mobilierul este deteriorat, insuficient sau nu corespunde vârstei elevilor.
- În unele instituții cantina școlară activează în condiții nesanitare: mâncarea se prepară în vase murdare, copiii nu au posibilitatea să respecte normele igienei personale. Sunt alimentați doar elevii din clasele primare, pe cînd elevii din gimnaziu nu au unde să se alimenteze, fiind nevoiți să se deplaseze din instituție.

- Sălile de clasă nu sunt suficient de spațioase pentru clase cu un număr mare de elevi, aceștia fiind nevoiți să stea câte 3 în bancă.
- Există instituții de învățământ a căror clădiri sunt avariate, dar copiii sunt obligați să învețe în acestea, ignorându-se riscul pentru sănătatea lor.
- În circa 1/3 din liceele ce posedă table interactive acestea nu sunt utilizate atât de des cât ar solicita programul educațional pentru o predare mai eficientă, fapt ce se datorează incompetenței cadrului didactic.
- Unele instituții de învățământ denotă probleme cu încălzirea instituției în perioada rece al anului din motivul lipsei fondurilor.
- Marea majoritate a instituțiilor de învățământ nu sunt asigurate cu apă potabilă.

Recomandări:

- Acomodarea instituțiilor de învățământ la necesitățile copiilor cu deficiențe fizice.
- Instruirea managerilor școlari, a cadrelor didactice și a elevilor în scrierea de proiectelor.
- Instruirea în mod obligatoriu a cadrului didactic în utilizarea tehnologiilor informaționale în cadrul procesului educațional.
- Managementul resurselor instituțiilor și acordarea fondurilor pentru menținerea condițiilor necesare procesului educațional.
- Monitorizarea prezenței materialelor didactice în instituțiile de învățământ și utilizarea acestora în cadrul procesului educațional.
- Extinderea competențelor comisiei de evaluare a pregătirii instituției pentru anul școlar și sistematizarea activității acesteia (3 ori pe an).
- Introducerea în mod obligatoriu a TIC în procesul educațional și elaborarea/ difuzarea materialelor educaționale.
- Monitorizarea în parteneriat cu organele competente a condițiilor sanitare în școală și în mod particular în cantina școlară.

III. CONCLUZIE FINALĂ

În cadrul analizei efectuate de Consiliul Național al Elevilor a fost elaborat raportul dat. Acesta conține în mare parte problemele identificate drept cele mai acute în instituțiile de învățământ în care a decurs monitorizarea. În raport nu au fost incluse probleme unic întâlnite și specifice anumitor instituții de învățământ, astfel pentru soluționarea acestora mereu puteți contacta vre-un membru al CNE.

Majoritatea problemelor sunt comune pentru instituțiile de învățământ, astfel soluționarea lor depinde în mod direct de Ministerul Educației, căruia îi este predestinat acest raport. Este important de menționat că raportul dat conține deasemenea și sugestii întru soluționarea problemelor identificate.

Consiliul Național al Elevilor speră ca raportul dat să contribuie la soluționarea problemelor existente în instituțiile de învățământ.